

Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ ΜΑΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Υπό

ΑΝΝΑΣ ΣΤΕΛΕΤΑΡΗ

Διπλωματούχου Μαίας Μαιευτηρίου
«Μαρίκα Ήλιάδην»

Ἐνάμεσα στὰ γυναικεῖα κοινωνικά ἐπαγγελματά που ἔχουν ἀναπτυχθῆ τὴν τελευταία εἰκοσαετία στὴν πατρίδα μας, πρωτεύουσαν ἀσφαλῶς θέσιν κατέχει τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαίας.

Καὶ εἶναι κοινωνικὸν τὸ ἐπάγγελμα τῆς, διότι τὴν φέρνει σὲ στενὴ ἐπαφή καὶ τὴν συνδέει μὲ δυνατοὺς δεσμοὺς κάθε φορὰ μὲ μία μητέρα καὶ μὲ μία οἰκογένεια. Πολὺ συχνὰ δὲ αὐτὴ ἢ μητέρα καὶ αὐτὴ ἢ οἰκογένεια κρύβει καὶ ἀπὸ ἓνα κοινωνικὸν πρόβλημα, ὄχι σπάνια δέ, δύο καὶ τρία μαζί. Ἡ ἔγκυος γυναῖκα βλέπει στὴν Μαῖα ὄχι μόνον τὴν ἐπιστήμονα που θὰ τὴν συμβουλεύσῃ γιὰ τὴν ἔγκυμοσύνην τῆς καὶ θὰ τῆς συμπαραστῆ στὴν δύσκολη ὥρα τοῦ τοκετοῦ τῆς, ἀλλὰ βλέπει καὶ ἀναζητᾷ κάτι περισσότερο, μία ἐμπιστὴ φίλη ἴσως, μία ἀδελφικὴ ψυχὴ, στὴν ὁποῖαν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκμυστηρευθῆ ὅ,τι τὴν βαρβαίνει καὶ ὅ,τι εἶναι μπροστὰ τῆς καὶ γύρω τῆς ἄλυτο καὶ τραγικὸ πολλές φορὲς πρόβλημα.

Ἡ ἔγκυμοσύνη καὶ ὁ τοκετός εἶναι ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα γεγονότα στὴν ζωὴ μιᾶς γυναίκας, ὅσες φορὲς καὶ ἂν ἐπαναληφθοῦν. Ὀλόκληρος ὁ σωματικὸς, ὁ ψυχικὸς καὶ ὁ πνευματικὸς τῆς κόσμος ὑφίσταται τὸν ἀντίκτυπο αὐτοῦ τοῦ γεγονότος. Ἡ στιγμή τῆς μητρότητος εἶναι ἢ μεγάλη, ἢ μοναδικὴ τῆς στιγμή που ὀλοκληρώνεται ἢ προσωπικότητος τῆς μέσα σ' αὐτὴν τὴν γεμάτη πόνο καὶ ἀγῶνα προσφορὰ ἐνδὸς ἀκόμη ἀνθρώπου στὴν ἀνθρώπινη κοινωνία. Καὶ μέσα σ' αὐτὴν τὴν τόσο ἰδιαίτερη ψυχολογικὴ τῆς κατάσταση, σ' αὐτὴν τὴν με-

γάλη καὶ δύσκολη στιγμή τῆς, κοντὰ τῆς, πολὺ κοντὰ τῆς, βρίσκει, καὶ ἀπὸ θέσιν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀνθρώπινη ἀλληλεγγύη, τὴν Μαῖα.

Τὴν Μαῖα ὡς ἐπιστήμονα, ἀλλὰ ἐπίσης τὴν Μαῖα ὡς γυναῖκα που νιώθει τὰ προβλήματα μιᾶς ἄλλης γυναίκας. Τὴν Μαῖα σὰν κοινωνικὴ λειτουργὸ που ἀντιλαμβάνεται τὴν σοβαρότητα καὶ τὸ μέγεθος τῆς ἀποστολῆς που τὸ ἐπάγγελμα τῆς ἔχει μέσα στὴν κοινωνία.

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή που θὰ συναντηθοῦν, ἀπὸ τὰ πρῶτα λόγια που ἡ Μαῖα θὰ τῆς πῆ, ἀπὸ τὸ πρῶτο χαμόγελο, ἡ ἔγκυος γυναῖκα αἰσθάνεται νὰ ξεδιπλώνεται ὄλος ὁ ψυχικὸς τῆς κόσμος καὶ νὰ ζητᾷ νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ ἐκδηλωθῆ. Ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ που θὰ τῆς πᾶρη, ἀβίαστα τὶς περισσότερες φορὲς, θὰ ξεπηδήσῃ ἀνάγλυφο τὸ πρόβλημα τῆς, ὅλη ἢ ψυχικὴ τῆς κατάσταση.

Σὲ καμμιά ἄλλη περίπτωσι καὶ σὲ κατένενα ἄλλο πρόσωπο δὲν εἶναι εὐκόλο ἢ γυναῖκα νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ ἐκδηλωθῆ μὲ τόση εὐλιχρίνεια. Ὑπάρχουν δράματα κοινωνικά καὶ προβλήματα οἰκογενειακά που μόνον ψυχικὲς καταστάσεις που δημιουργοῦνται σὲ τόσο εἰδικὲς περιπτώσεις, ὅπως ἡ ἔγκυμοσύνη καὶ ὁ τοκετός, κάνουν τὴν γυναῖκα μὲ τὴν τόση εὐαισθησία καὶ συναισθηματικότητα νὰ ἀφήσῃ νὰ ἀποκαλυφθοῦν.

Καὶ ἡ Μαῖα, ὅταν γνωρίζῃ νὰ ἀπευθύνεται καὶ νὰ ἀσχολῆται μὲ τὸν «ἔθλον ἀνθρώπου», δὲν μπορεῖ νὰ παραμερίσῃ καὶ νὰ ἀδιαφορήσῃ ἐμπρός σ' αὐτὴν τὴν ψυχικὴ ἀνάγκη που εἶναι τόσο στενὰ συνυφασμένη

μέ τὴν ἐγκυμοσύνη καὶ τὸν τοκετὸ τῆς πελάτισσάς της. Διότι τὸ ἐπάγγελμά της εἶναι βαθιὰ καὶ σὲ ὅλες του τις ἐκφράσει ἀνθρώπινο. Καὶ ἡ Μαιευτικὴ, ὅπως καὶ ὁ κλάδος τῆς Ἱατρικῆς, διὰ νὰ εἶναι ἀνθρωπινὴ πρέπει νὰ εἶναι συγχρόνως κοινωνικὴ. Τὸ κοινωνικὸν εἶναι ἀδύνατον νὰ διαχωρισθῆ ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο. (Ἐκ τὸ βιβλίον *Ἡ ἀρρώστια καὶ ἡ ψυχὴ*, τοῦ Ἰνστιτούτου Ἱατρικῆς Ψυχολογίας καὶ Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς.) Κοινωνικὸν λοιπὸν εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαίας, καὶ ἐπομένως ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ κάθε κοινωνικὸν πρόβλημα ποῦ συνδέεται, δημιουργεῖται ἢ ἐπιδεινώνεται ἀπὸ τὴν ἐγκυμοσύνη καὶ τὸν τοκετό.

Κοινωνικά προβλήματα εἶναι πάρα πολλὰ καὶ δημιουργοῦνται λόγῳ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, ἢ ὅποια χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν εἰδίκευσιν, τὴν καθ' ὁμὰδας ὀργανωσιν καὶ τὴν ἀλληλοεξάρτησίν των ἐπὶ τῇ βίᾳ τῶν τοῦ ὅποιους κάθε κοινωνία τάσσει. Τὰ σπουδαιότερα δὲ ἀπὸ τὰ προβλήματα αὐτά, ποῦ καὶ συχνότερα θὰ συναντήσῃ ἡ Μαῖα, εἶναι τὰ ἑξῆς: 1) Ἡ φτώχεια μὲ ὅλα της τὰ ἐπακόλουθα. 2) Τὸ ἐξώγαμο παιδί. 3) Τὰ κοινωνικὰ νοσήματα. 4) Οἱ ἀνθυγιεινοὶ ὄροι ἐργασίας τῆς ἐγκύου καὶ τῆς θηλαζούσης γυναικός, καὶ 5) Ἡ ἀγνοία τῆς σωστῆς ὑγιεινῆς καὶ διαιτητικῆς ἀγωγῆς κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνη, καθὼς καὶ ἡ ἀγνοία τῶν ὑγιεινῶν ἐν γένει ὄρων διαβιώσεως.

* *

1) Ἡ φτώχεια: Ἡ φτώχεια μὲ ὅλες της τίς συνέπειες καὶ τὰ ἀποτελέσματα εἶναι τὸ πρῶτο καὶ μεγαλύτερο κοινωνικὸ πρόβλημα ποῦ θὰ συναντήσῃ ἡ Μαῖα, καὶ μάλιστα ἡ Μαῖα τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Κοινοτικοῦ καὶ Ἀγροτικοῦ Ἱατρείου. Ἐμπρὸς σ' αὐτὸ τὸ μεγάλο πρόβλημα δύο εἶναι οἱ βασικότεροι τρόποι ἐνεργείας ποῦ θὰ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Μαῖα διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν ἐγκυο γυναῖκα ποῦ τὸ ἀντιμετωπίζει: α) Νὰ μάθῃ καὶ νὰ ἐξακριβώσῃ τί εἶδους δημόσιες καὶ ἰδιωτικὲς πρωτοβουλίες ὑπάρχουν στὴν πόλιν ἢ στὴν κοινότητα ὅπου ζῆ καὶ οἱ ὅποιες ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ὑλικὴ ἀλλὰ καὶ ἠθικὴ συμπαράστα-

σι τῆς οἰκογενείας, νὰ ἐπικοινωνήσῃ μαζὺ τους καὶ νὰ συνδέσῃ μὲ αὐτὲς τὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας ποῦ τὴν ἀπασχολεῖ, καὶ β) Νὰ συμβουλευθῇ, νὰ καθοδηγήσῃ καὶ νὰ ἐξηγήσῃ στὴν ἐγκυο πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐκμεταλλευθῆ μόνη της ὅ,τι εὐκαιρία ὑπάρχει γύρω της γιὰ νὰ βελτιώσῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, νὰ κἀν ἀνετώτερο τὸ περιβάλλον της καὶ νὰ ἡρεμήσῃ τόσο τὸν ἑαυτὸν της ὅσο καὶ τοὺς γύρω της.

Θὰ ἀναφέρω λοιπὸν ἐδῶ μερικὲς ἀπὸ τίς σπουδαιότερες δημόσιες ὑπηρεσίες ποῦ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν προστασία τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ, τῆς οἰκογενείας γενικώτερα, καὶ πῶς μπορεῖ νὰ ἀποταθῆ ἡ Μαῖα σ' αὐτές. Καθὼς ἐπίσης καὶ μερικὲς σκέψεις διὰ τίς ἰδιωτικὲς πρωτοβουλίες ποῦ εὐκολώτερα καὶ συχνότερα μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσῃ.

Καὶ πρῶτον, τὸ Π.Ι.Κ.Π.Α. Στὴν κεντρικὴ τοῦ ὑπηρεσία ὑπάρχουν δύο γραφεῖα ποῦ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν χορήγησιν ἐπιδομάτων σὲ ἄπορες οἰκογένειες, μάλιστα δὲ σὲ οἰκογένειες πολυτέκνων ἢ μὲ πατέρα ἀνεργο, φυματικὸ, ἀνάπηρο κλπ. Ὁ πατέρας ἢ ἡ μητέρα τῆς οἰκογενείας αὐτῆς πρέπει νὰ ὑποβάλλῃ αἴτησιν πρὸς τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α. (Ἱπποκράτους 5, Ἀθήνας). Ἡ αἴτησις πρέπει νὰ ἀναφέρῃ σαφῶς τὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας, δηλαδὴ πόσα παιδιά ἔχει, ἂν ὑπάρχῃ πατέρας ἀεργος, ἀνάπηρος, ἀρρωστος κλπ., καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν κατάστασιν τῆς κατοικίας, ἂν ὑπάρχουν σ' αὐτὴν βασικὲς ἐλλείψεις, ὅπως σπασμένα τζάμια, ἐτοιμόρροποι τοῖχοι κ.ἄ. Ἡ αἴτησις πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ πιστοποιητικὸν ἀπορίας καί, ἂν ἀναφέρῃ ἀρρώστια, ἀπὸ ἱατρικὴν βεβαίωσιν. Τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα, ἀφοῦ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν ὄσων ἀναφέρει ἢ αἴτησις, θὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὴν χορήγησιν ἐπιδόματος ἀναλόγου μὲ τίς ἀνάγκες τῆς οἰκογενείας. Ἡ Μαῖα ποῦ θὰ συνδέσῃ τὴν οἰκογένειαν μὲ τὸ Π.Ι. πρέπει βέβαια νὰ εἶναι ἐνήμερη γιὰ ὅλες αὐτὲς τίς ἀμεσες ἀνάγκες, οὕτως ὥστε νὰ μπορῇ νὰ συμβουλευθῇ τὴν μητέρα πῶς θὰ διαθέσῃ περισσότερο σωστὰ αὐτὰ τὰ χρήματα.

(Συνεχίζεται)